صاحب خبر

محمد عظیمی شاعر پیش کسوت مشهدی درگذشت

محمد عظیمی، شاعر و پژوهشگر باسابقه خراسانی، پس از سپری کردن یک دوره طولانی بیماری در ۷۷سالگی درگذشت. وی زاده روستای قَندِشتَن تربت حیدریه در سال ۱۳۱۹ خورشیدی بود. آن مرحوم در دانشکده ادبیات مشهد در سمت‌های اداری مانند کتابداری خدمت کرده بود و از همین دانشکده بازنشسته شد. همکاری با انتشارات آستان قدس رضوی از دیگر سوابق اجرایی وی بود. غزل معاصر ایران، انتشارات رز؛ چشمه فیاض (مجموعه مقالات)، انتشارات دانشگاه فردوسی مشهد؛ تذکره شاعران مشهد (سه جلدی)، با همکاری مرحوم دکتر وحیدیان کامیار، انتشارات پیام طوس، برخی از کتاب‌های او هستند.

چامه سرا

هرچه توفرمایی

من هرچه توفرمایی یا هرچه تویی آنم
کافر صفتم اما خوانند مسلمانم
سرگشته و درویشم در خویشم و بی خویشم
مهر است همه کیشم از عشق مترسانم
چون بر تو نماز آرم هم بر تو نیاز آرم
هستم که تو را باشم زین بیش مرنجانم
هر سوی که چرخیدم تصویر تو را دیدم
من ناظر توحیدم من مظهر ایمانم
از خانه خشت و گل جان را چه بود حاصل؟
تا اوست مراد دل از کعبه گریزانم
با زلف تو پیوستم وز غیر تو بگسستم
زان سلسله گیسو چون سلسله پیچانم
با شاه چو سردارم خود تاج به سر دارم
نه در پی سردارم نه در صف میرانم

عباس خیرآبادی

گزارش

اقبال جهانی به شاعر پارسی‌سُرا

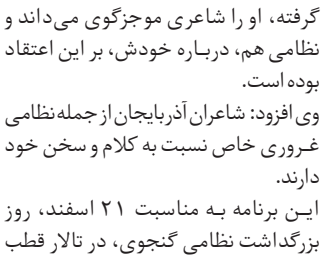

محبوبی- چند ملیتی بودن شخصیت‌های حاضر در آثار نظامی، وجود تصویرگرایی‌های کلامی و نیز قصه‌سرایی، برخی دلایل اقبال جهانی به آثار نظامی گنجوی است.

غزاله باغستانی، دانشجوی رشته زبان و ادبیات فارسی دانشکده ادبیات دانشگاه فردوسی، با بیان این موضوع در آیین بزرگداشت نظامی گنجوی ابراز کرد: این شاعر بزرگ داستان‌سرای، الهام‌بخش شاعران پارسی‌گوی و نیز شاعران خارج از قلمروی زبان پارسی بوده است.

وی افزود: در میان پارسی‌سرایان، امیرخسرو دهلوی و خواجوی کرمانی، نظامی را ستوده‌اند و کسانی چون وحشی بافقی و جامی، نظیره‌گویی‌هایی را با توجه به خمسه وی داشته‌اند و یا به تقلید و پیروی از این شاعر سده ششم پرداخته‌اند.

علیرضا بحرالعلوم، دیگر دانشجوی این دانشکده نیز تصریح کرد: نظیره‌گویی و خمسه‌سرایی از جمله جریان‌های ادبی است که بعد از نظامی آغاز شده است.

بحرالعلوم گفت: با وجود اینکه گاهی تکرار را در اشعار نظامی می‌بینیم، دیدگاهی که بعد از این بزرگِ پارسی‌سرای درباره‌اش شکل گرفته، او را شاعری موجزگوی می‌داند و نظامی هم، درباره خودش، بر این اعتقاد بوده است.

وی افزود: شاعران آذربایجان از جمله نظامی غروری خاص نسبت به کلام و سخن خود دارند.

این برنامه به مناسبت ۲۱ اسفند، روز بزرگداشت نظامی گنجوی، در تالار قطب علمی دانشکده ادبیات برگزار شد.

فصل اهریمنیِ ادبیات

دکتر علیرضا قیامتی در گفت‌وگو با شهرآرا از جایگاه زمستان در ادبیات فارسی می‌گوید

بزرگمهر ایرانی- رفته رفته به روزهای پایانی اسفندماه و فصل آخر سال می‌رسیم. فصلی که به‌جز جلوه‌های طبیعی آن در نگاه و زندگی توده مردم -از قبیل سوز و سرما و یخ و برف- در جهان شاعران نیز جایگاهی ویژه یافته است. این جایگاه از توصیف مرسوم طبیعت در زمستان تا تعابیر کنایی و نمادین مربوط به آن، و از شعر فردوسی و انوری در ادبیات کهن تا سروده‌های نیما و اخوان در شعر معاصر دیده می‌شود. در این باره با دکتر علیرضا قیامتی، استادیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فرهنگیان خراسان رضوی، گفت‌وگویی کرده‌ایم که برآیندش را در ادامه می‌توانید بخوانید.

نگاه شاعران به زمستان کمابیش منفی بوده است

دکتر قیامتی معتقد است رویکرد غالب شاعران فارسی‌زبان به فصل زمستان، چه در شعر کهن و چه در سروده‌های نیمایی و آزاد، رویکردی منفی بوده است.

وی می‌گوید: زمستان در ادب فارسی بیشتر بُعد نمادین پیدا می‌کند، چنان‌که در شاهنامه هر جا که زمستان مطرح می‌شود پشت سر آن از «بیدادگری» هم گفته می‌شود. در عین‌حال مادر ادبیات کلاسیکمان، زمستان را هم به صورت مجازی یعنی با نگاهی استعاری داریم که فضایی گرفته و تیره و سرد بر حال و هوای شعر حاکم است و هم زمستانِ واقعی را داریم که با سرمای حقیقی همراه است.

این مدرس ادبیات فارسی تصریح می‌کند: در شعر کلاسیک فارسی، این فصل دو جلوه دارد؛ یک جا با گفتن از پدیده‌های طبیعی و سرما وصف می‌شود و در جای دیگر مفهوم استعاری و مجازی آن مدنظر است. نکته این است که شاعران همان‌طور که از وجه نمادین زمستان شکوه می‌کردند، از جلوه طبیعی آن هم نالیده‌اند و عموما دل خوشی از این فصل نداشته‌اند.

کمال‌الدین اصفهانی، شاعر سده هفتم هجری، قصیده معروفی در وصف «برف» دارد که در آن آمده است: «گر چه سپید کرد همه خان و مان ما / یارب سیاه باد همه خان و مان برف / ناگه فتاد لرزه بر اطراف روزگار / از چه؟ ز بیم تاختن ناگهان برف / گشتند ناامید هم جانور ز جان / با جان کوهسار چو پیوست جان برف.» دکتر قیامتی از این شکوه‌های شاعرانه به عنوان مصداقی از نگاه منفی سرایندگان کهن به زمستان یاد می‌کند: کمال اصفهانی برف را آسیبی بزرگ برای مستمندان و برهنگان می‌داند و آن را نکوهش می‌کند.

وقتی برف نماد جاودانگی می‌شود

وی همچنین به نگاه‌های دیگر نیز اشاره می‌کند و می‌گوید: در شاهنامه فردوسی با تصویر دیگری هم از برف و زمستان روبه‌رو می‌شویم، هنگامی که کیخسرو در برف ناپدید می‌شود، نماد و استعاره برف این بار با توجه به جاوید شدن کیخسرو، به نماد جاودانگی تبدیل می‌شود.

قیامتی با تأکید بر اینکه رویکرد نمادین و منفی به زمستان که در شعر معاصر مشاهده می‌شود، ریشه در ادبیات کلاسیک دارد، اظهار می‌کند: اوج این رویکرد استعاری و نمادینِ منفی به زمستان را در شعر مشهور مهدی اخوان‌ثالث می‌بینیم که این فصل را به عنوان جلوه‌ای بارز از مفهوم بیدادگری و خفقان در ادبیات فارسی وصف می‌کند: «نفس، کز گرمگاه سینه می‌آید برون، ابری شود تاریک / چو دیوار ایستد در پیش چشمانت / نفس کاین است، پس دیگر چه داری چشم؟ / ز چشم دوستان دور یا نزدیک / مسیحای جوانمرد من! ای ترسای پیر پیرهن چرکین / هوا بس ناجوانمردانه سرد است ... آی ... / دمت گرم و سرت خوش باد / سلامم را تو پاسخ گوی، در بگشای / منم من، میهمان هر شبت، لولی‌وش مغموم / منم من، سنگ تیپاخورده رنجور / منم، دشنام پست آفرینش، نغمه ناجور / نه از رومم، نه از زنگم، همان بیرنگ بیرنگم...»

وی خاطرنشان می‌کند: زمستان در ادبیات کلاسیک ما همواره نماد گرفتگی و نیز نماد فراق و جدایی از معشوق است ولی رویکرد شعر کهن به گرفتگی و تیرگی زمستان، به جلوه‌ای که بعدها اخوان‌ثالث زمستان را در مفهوم نمادین و سیاسی خودش به کار برد، نمی‌رسد. او پس از ارائه وصف‌هایی تیره و تار از این فصل -مانند درختانی که به اسکلت‌های بلورآجین می‌مانند- درنهایت به این می‌رسد که «بیرنگی» است که همه عظمت‌ها و بزرگی‌ها را می‌آورد.

این مدرس ادبیات با بیان اینکه در گاه‌شماری کهن ایرانی، تقسیم فصل‌ها با شکل امروزینش متفاوت و سال شامل دو بخش زمستان و تابستان بوده است، می‌افزاید: خود زمستان هم دو بخش را دربرمی‌گرفته که در ادبیات باستانی ما شب یلدا پایان زمستانِ اول تلقی می‌شده است؛ جشنی که نشانه پیروزی خورشید و گرما و بهار بوده و به این مفاهیم بزرگی و اعتبار می‌داده است.

وی مفهوم زمستان را در باورهای ایران باستان مفهومی اهریمنی می‌خواند و توضیح می‌دهد: ایرانیان کهن چه در متون دینی باستانی و چه در باورهای عامیانه، فصل زمستان را جلوه اهریمن می‌دانسته‌اند. این نگاه در جشن‌ها و نمادهای ایرانی دیده می‌شود و حتی جشن سده اگرچه در اوج زمستان برگزار می‌شود برای زمستان و تاریکی نیست بلکه برای رسیدن به خورشید و چیرگی آن است؛ چنان‌که روز بعد از شب یلدا را «خور روز» به‌معنای روز خورشید می‌نامیدند. این تأثیر به ادبیات و فرهنگ اروپا هم راه پیدا می‌کند و روز مقدس آن‌ها می‌شود «Sunday» که همان روز خورشید معنا می‌دهد.

در ادبیات فارسی، سعدی چون پایان زمستان را مژده فرارسیدن بهار می‌داند از آن استقبال می‌کند: «برخیز که می‌رود زمستان / بگشای درسرای بستان» و در جایی دیگر نیز مرگ خود را در زمستانی غبارآلود و دور می‌داند.

تأثیر کودتا بر یک استعاره

دکتر قیامتی دلیل غلبه رویکرد نمادین منفی به این فصل را در ادبیات معاصر ایران به کودتای آمریکایی ۲۸مرداد ۱۳۳۲ که دولت ملی دکتر مصدق را ساقط کرد، مربوط می‌داند و می‌گوید: ادبیات معاصر ما بیشتر تحت تأثیر فضای پس از کودتای بیست‌وهشتم‌مرداد قرار گرفت که گفتن از استبداد و خفقان بسیار سختی که حاکم شده بود با استعاره و نماد ممکن می‌شد. از سویی این زمینه و استعاره در ادبیات کلاسیک پیشینه داشت و خود این پیش‌فرض که در ذهن شاعران نشسته بود به عنوان کهن‌الگو تثبیت شد و به این ترتیب زمستان که در آن، نفس، ابری می‌شود که جلوی چشم را می‌گیرد و هوا گرفته و یخ‌زده و دست‌ها در بغل و سرها در گریبان است، نماد خفقان می‌شود. درواقع شعر معاصر بیشتر به این تعبیر رنگ و جلا و بها می‌دهد. فروغ فرخزاد چهره‌ای تلخ و مبهم و تاریک از زمستان ارائه می‌دهد: «پیش رویم چهره تلخ زمستان جوانی» و در جایی دیگر نیز مرگ خود را در زمستانی غبارآلود و دور می‌داند.

پذیرش آگهی‌های گردشگری
۰۹۱۵۲۰۵۲۰۴۰
۰۹۱۵۷۵۷۰۱۳۰
۰۵۱ ۳۷۰۷۸

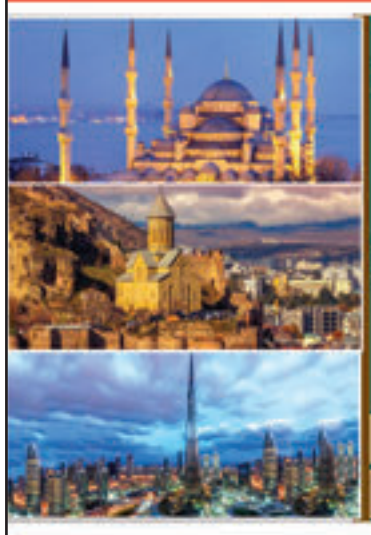

نازلترین قیمت و اقساط بلندمدت و شرایط کاملا استثنایی
استانبول گرجستان تایلند مالزی دبی هنگ‌کنگ
کیش/قشم/نجف
آبی بال ۰۵۱۳۸۵۸۰۴۹۷-۸
۰۹۳۳ ۷۷۷ ۴۰ ۷۰

با ضامن سفر کنید
بهترین نرخ‌های نوروزی به تمام مقاصد داخلی و خارجی
آنتالیا/دبی
تایلند/مالزی
۳۸ ۴۳۰ ۴۵۰

تورهای نوروز ۹۷
باکو زمینی/هوائی تور گروهی
کیش. قشم. اصفهان
دبی/تایلند/مالزی
آنتالیا/استانبول/گرجستان/ارمنستان
۰۵۱-۳۸۷۹۵۰۱۱ جاودان سیر
@javdanseirtravel تلگرام ما

تور نوروزی دبی

۵ شب و ۶ روز هواپیمایی ایرعربیا
شروع نرخ تور در هتل ۳* تاپ
۲,۲۲۰,۰۰۰ تومان
روشن سیر ROSHAN SEIR Tour&Travel Agency
آژانس هواپیمایی روشن سیر
نبش سناباد۲۶ ۰۵۱-۳۱۴۴۱

تورهای ویژه نوروز ۹۷
اصفهان
قاصدک شرکت خدمات مسافرتی هوایی و جهانگردی
کیش
قشم
شیراز
مشهد، بلوار جانباز، بین جانباز ۲ و ۴
ساختمان قطری - طبقه اول
ghasedaksafar @Bagha3dak
051-37663080
www.ghasedaktravel.com